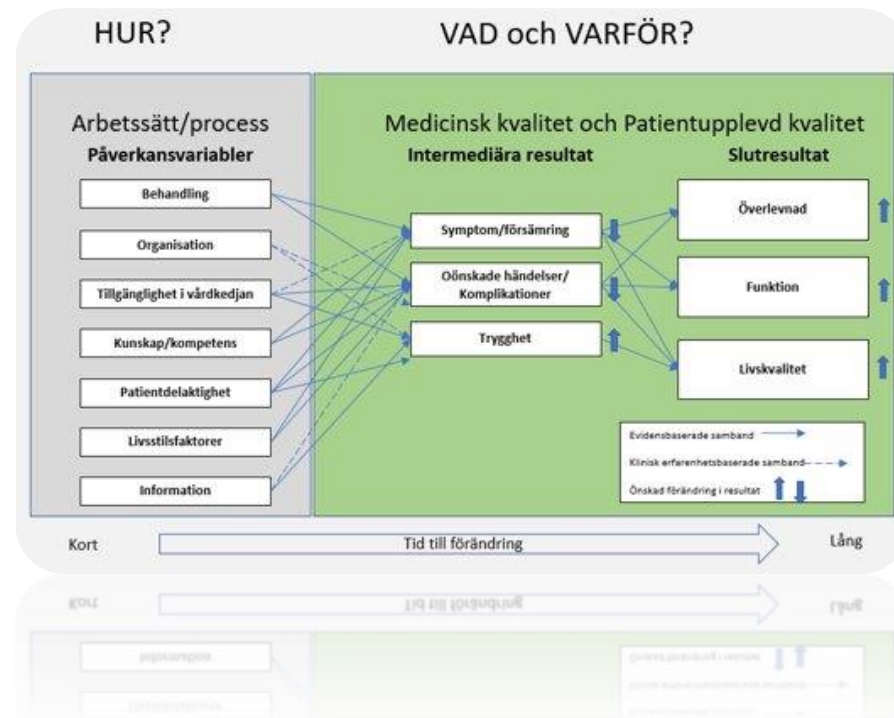

Sambandskarta för klinisk- och patientupplevd kvalitet

Vad är Sambandskartan?

Ett sätt att skapa en gemensam målsättning och en samsyn för vad som ska åstadkommas för en viss patientgrupp

Vad gör Sambandskartan?

- Ringar in och definiera de processer, arbetssätt och kliniska utfall som påverkar hälsa
- Ger överblick när uppdraget innefattar såväl folkhälsa som hälso- och sjukvård, primär- och sekundärprevention samt utredande- och behandlande insatser
- Bidrar till ett personcentrerat arbetssätt

Fokus i metoden

- **Utgår ifrån vad patienterna tycker är viktigt i sin livssituation och deras behov**
- **Avspeglar professionens erfarenheter och kunskaper samt representerar dagens forskningsfront**
- **Bygger på WHO's definition av hälsa där fysisk, psykisk och social hälsa och välbefinnande beaktas**
- Perspektiven i definitionen av hälsa konkretiseras i sambandskartan med begrepp som *livskvalitet*, *funktion* (fysisk, psykisk och social) och *överlevnad*.
- Utgår ifrån och stödjer ett resultatorienterat arbetssätt då den definierar långsiktiga mål, delmål på vägen samt vilka arbetsprocesser och strukturer som driver och påverkar dessa resultat.
- Baseras på grunder som används inom epidemiologi (resultat, påverkansvariabler, samband) samt metoder (driverdiagram) som används inom kvalitetsutveckling och förbättringskunskap.

Steg för steg – hur går det till?

- Första steget - definiera viktiga långsiktiga *slutresultat* utifrån ett hälsoperspektiv
- Andra steget - definiera *intermediära resultat*, faktorer som förväntas leda till att uppnå önskat *slutresultat* på kort och lång sikt
- Tredje steget - definiera *påverkansvariabler*, de faktorer som till exempel vården kan genomföra och vid behov förbättra inom process, arbetssätt och struktur och som förväntas driva på och påverka *intermediära resultat* och *slutresultat*

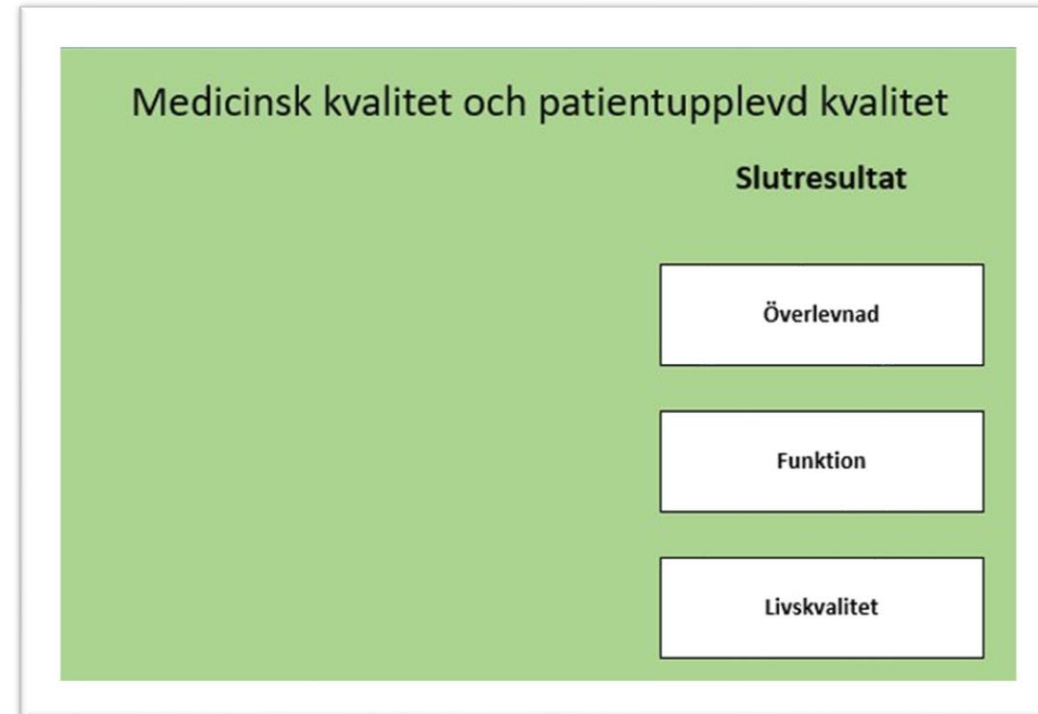
Slutresultat

Vad vill vi med vården generellt?

- Största möjliga hälsa för våra patienter med tillgängliga resurser

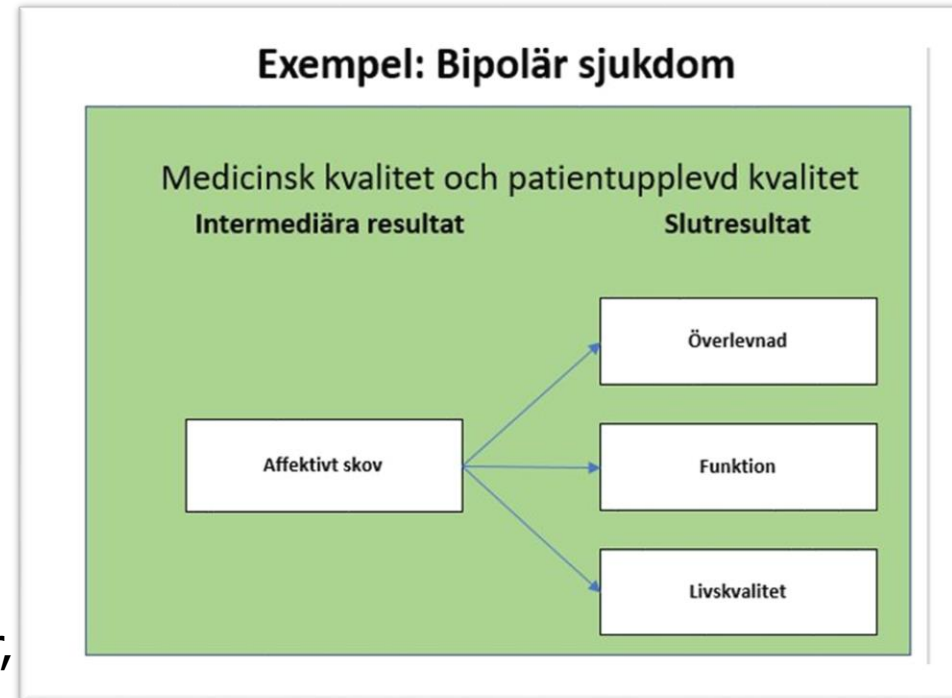
WHO:s definition av hälsa används som utgångspunkt (*Alma-Atadeklarationen, 1978*)

- Ett stadium av (total) fysisk, psykisk och social hälsa
 - Inte bara närvaro eller frånvaro av symtom
- ➔ överlevnad, funktion (fysisk, psykisk och social) och livskvalitet

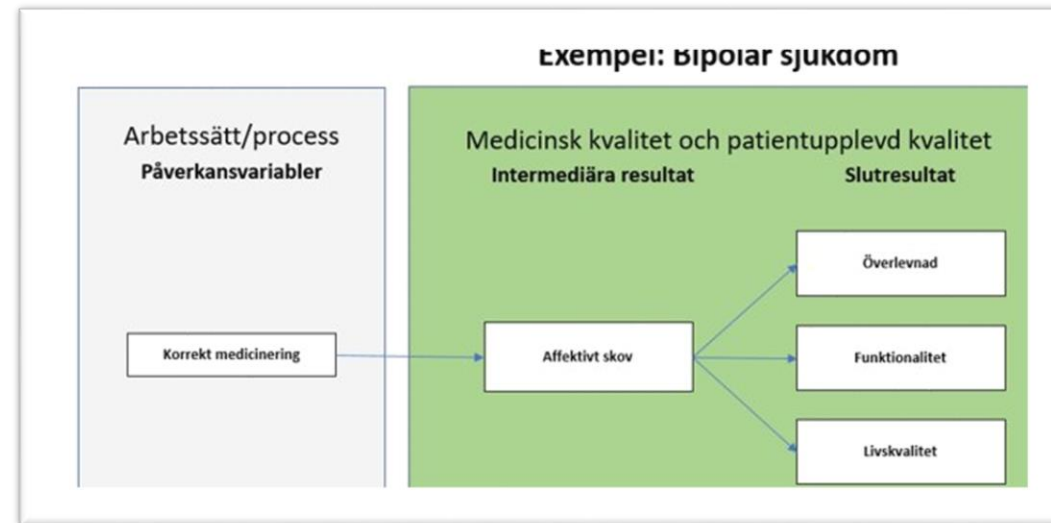
Intermediärt resultat

- Med intermediärt resultat menas mellanliggande resultat som innehåller definitionen av hälsa
- Vanligt med kliniska utfall som skov, komplikationer, BMI, suicidförsök, optimerad läkemedelsbehandling, aktivitetsnivå eller sömnkvalitet
- Ofta även om bemötande, bli tagen på allvar, trygghet, copingstrategier, patientens eller personalens kunskapsnivå, ensamhet med mera

Påverkansvariabel

- En påverkansvariabel är olika insatser, arbetssätt eller processer som, beroende på hur de utförs/genomförs, påverkar och leder till det intermediära resultatet
- Förändras arbetssättet kan det leda till ett annat resultat
- Kan vara beröra diagnossättning, undersökningar och behandlingar samt på vilket sätt de ges. Tillgänglighet, information, kunskap, kontaktvägar och samverkan är andra exempel

Exempel : Bipolär sjukdom

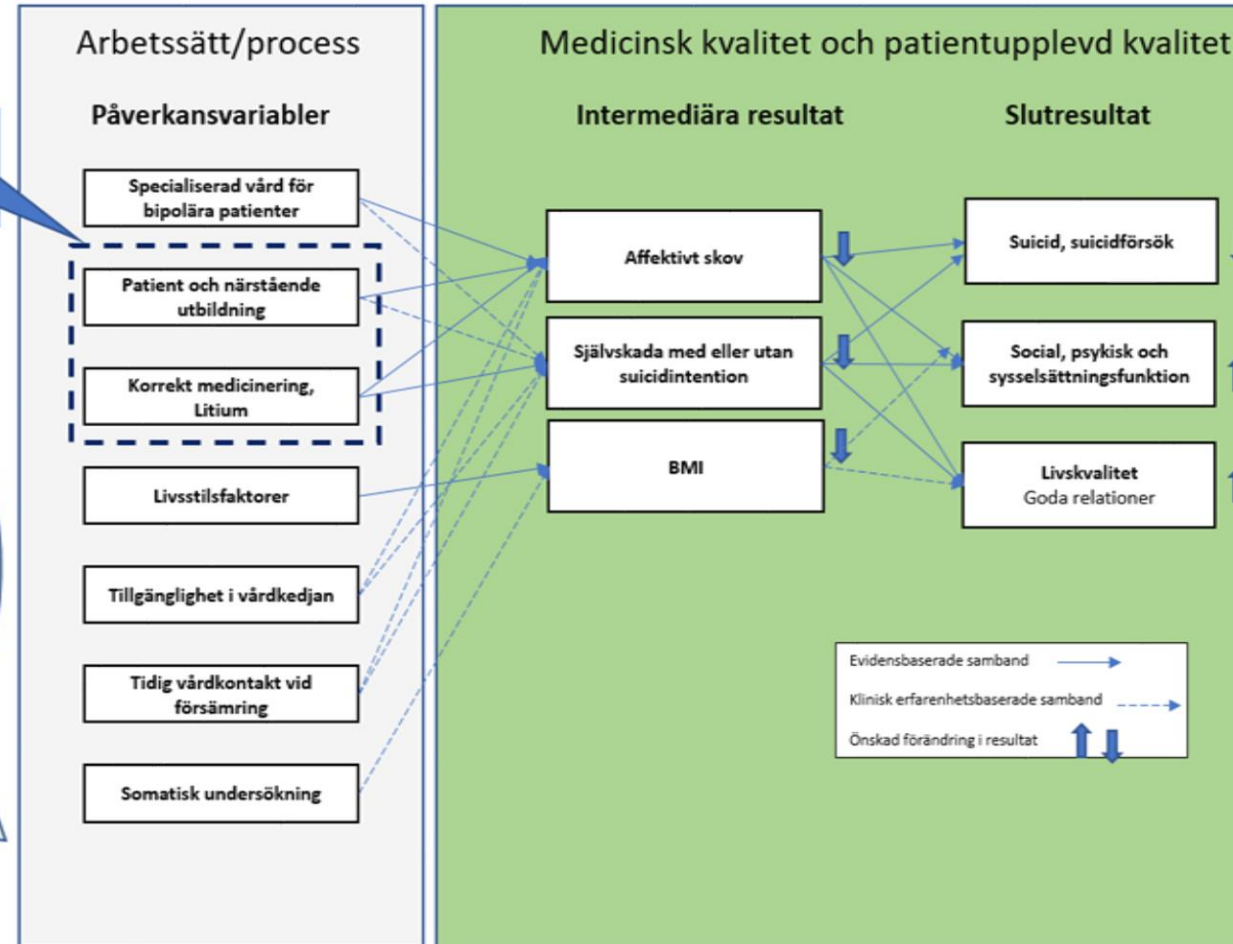
Störst
påverkan

Patientberättelse

Anna, 50 år, chef inom näringslivet

"Det är viktigt för mig att känna att jag kan hantera mina känslor, att jag vet vad jag ska göra när jag börjar må sämre eller är på väg in i ett maniskt skov. Veta vilka signaler jag och mina nära ska reagera och agera på. Om jag upplever att jag behöver hjälp från vården, känner jag mig trygg för jag vet hur jag får kontakt med någon på min mottagning. Jag känner mig trygg i dessa kontakter och vet att de känner mig och har stor kunskap om min sjukdom. Då kan jag få hjälp tidigt och mitt skov kan om möjligt tidigt bromsas upp"

"Det är viktigt för mig att känna att jag kan bibehålla stabila perioder och veta hur jag kan påverka så att dessa perioder kan bli så långa som möjligt. Stabila perioder gör att jag fungerar i mitt vardagliga liv, att jag kan arbeta och mina arbetsrelationer fungerar, och att jag kan fungera och bibehålla mina nära relationer."

äs mer: <https://academic.oup.com/intqhc/advance-article/doi/10.1093/intqhc/mzz100/5627750?guestAccessKey=8f8db724-8c9-464a-97a8-5a67d4c80ce9>

Ref: Ogink, H., Ringqvist, A.-K., Bergqvist, L., Nordin, T., Nordenson, A., Mårdby, A.-C. (2019). A strategic tool to improve long-term health outcomes in clinical practice: SHOR driver and association diagram. *International Journal for Quality in Health Care*. Advance online publication. doi:10.1093/intqhc/mzz100

Ta med i arbetet med sambands- kartan

- Patientberättelser

- Identifierade GAP

- Er egen beprövade erfarenhet

- Forskning och riktlinjer

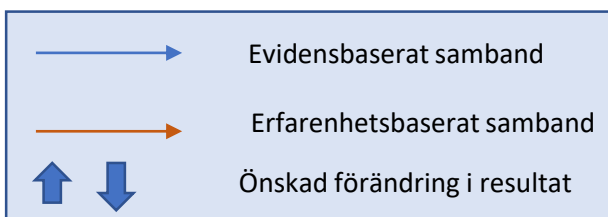
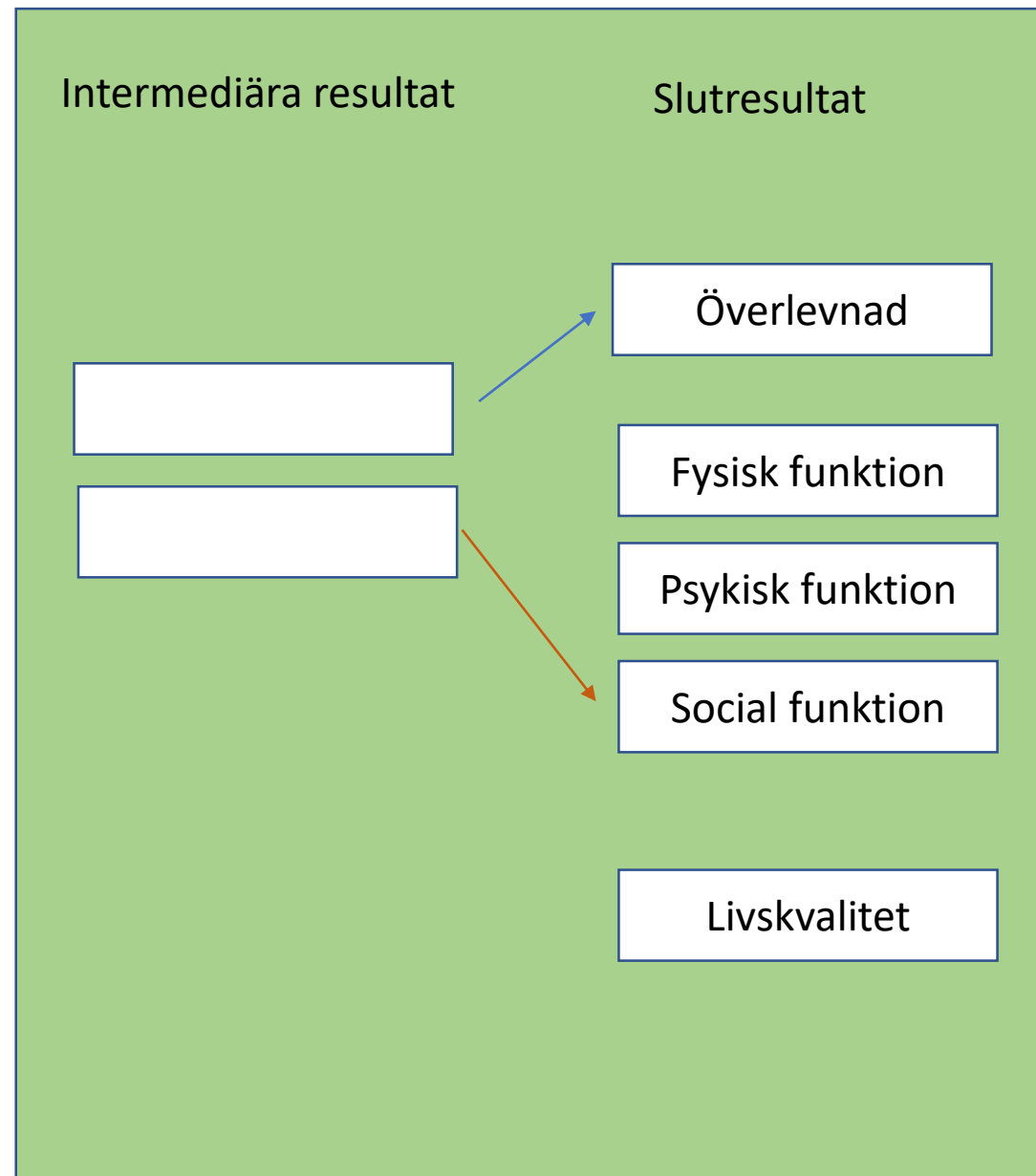
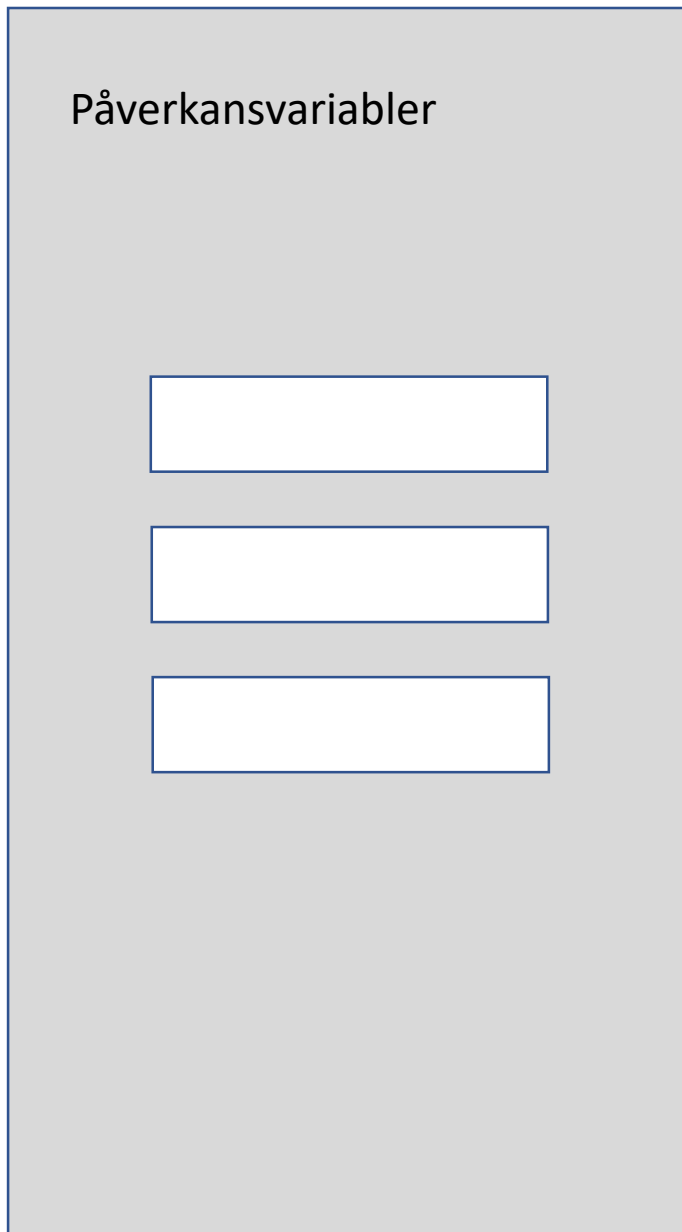
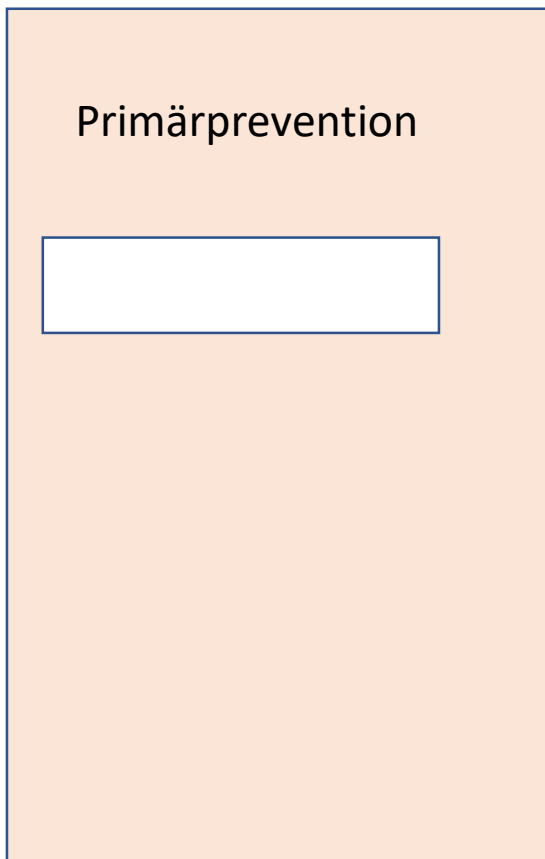

- Insikter från dragning kring data för målgruppen

MALL

Arbetsätt/processer

Medicinska resultat och patientupplevd kvalitet

Reflektioner från användare

RPT ordförande :

“Sambandskartan är i min mening hjärtat till att skapa ett meningsfullt syfte och förståelse för varför vi engagerar oss i RPT. Det är där vi ska identifiera vilka utfall som är viktiga och vilka processer som påverkar dessa utfall. Sambandskartan fyller en otroligt viktig funktion i att behålla översikten och helhetsperspektivet.”

RPT ordförande:

“Sambandskartan ger en helhetsbild över inte bara korssektionell samband mellan olika variabler utan också kausalsamband mellan samverkande faktorer till utfall hos hjärtsviktpatienter, och dessutom avspeglar professionens utvärderingar samt representerar dagens forskningsfront.”

Vice RPT ordförande:

“Sambandskartan bidrog till att skapa samsyn i arbetsgruppen i början av arbetet och att belysa andra perspektiv än ens egna. Det är viktigt att det är en tvärprofessionell grupp, inkl patientrepresentant, som utformar kartan annars blir inte sambandskartan komplett. Den är visuell och lättförståelig när man presenterar arbetet i olika sammanhang. Det är en grund som man alltid kan koppla tillbaka arbetet till för att se att man håller sig på rätt spår med förbättringsarbetet, att man är på väg mot slutresultatet, och att man inte tappat bort viktiga delar (påverkansvariabler, intermediära resultat och slutresultat) på vägen. Det är ett levande dokument som man enkelt korrigerar och kompletterar allt eftersom man får in andra synpunkter och perspektiv. Det var avgörande att ha processtöd i form av koordinator med kunskap om sambandskartan.”

RPT koordinator

“För mig är sambandskartan lite som en kravspecifikation inom produktutveckling Utan den vet man liksom inte vad man ska göra! Och i produktutveckling återkommer man till kravspecen typ hela tiden när man testar och utvärderar sin produkt. På samma sätt funkar det med sambandskartan sambandskartan => gör processen det vi har tänkt att den ska göra?”

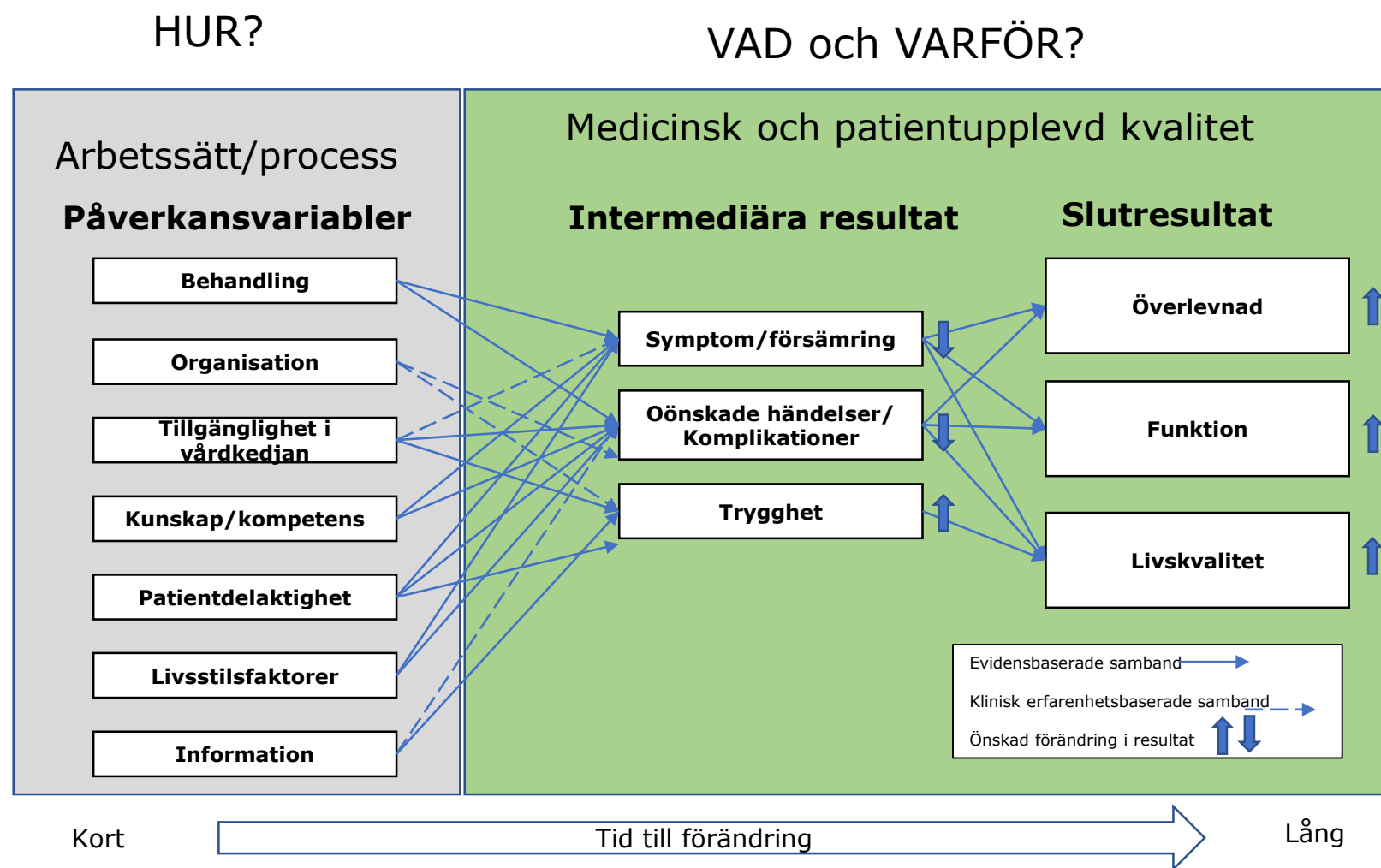
Verksamhetsutvecklare:

“Jag tänker att sambandskartan ger kunskap om att rätt saker finns med i processkartan. Den ger evidens till processkartans olika delar. I processkartan syns inte målen på samma sätt som i sambandskartan. Sambandskartan stärker också vilka mått i processen som ska vara styrande.”

Sammanfattning – Sambandskartan är ett verktyg för att identifiera de processer i klinisk verksamhet som påverkar kliniska utfall och hälsan för en viss patientgrupp allra mest

SHOR driver and association diagram

- Systemperspektiv- komponenter samverkar och påverkar slutresultat
- Fysiologiskt, psykologiskt och socialt välbefinnande inkluderas i definition av slutresultat
- Intermediära resultat fungerar som delmål på vägen till slutresultat
- Påverkansvariabler berör förändrade arbetssätt, kan ofta översättas till klinisk praxis
- Patientens kunskap, professionens kunskap, samt förbättringskunskap krävs för att rita denna karta

Läs mer: <https://academic.oup.com/intqhc/advance-article/doi/10.1093/intqhc/mzz100/5627750?guestAccessKey=8f8db724-68c9-464a-97a8-5a67d4c80ce9>

Ref: Ogink, H., Ringqvist, A.-K., Bergqvist, L., Nordin, T., Nordenson, A., Mårdby, A.-C. (2019). A strategic tool to improve long-term health outcomes in clinical practice: SHOR driver and association diagram. *International Journal for Quality in Health Care*. Advance online publication. doi:10.1093/intqhc/mzz100